СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVII. Ч. 239. Джерзи Сіти, Н. Дж., субота, 12. жовтня, 1929. VOL. XXXVII. No. 239. Jersey City, N. J., Saturday, October 12, 1929. THREE CENTS.

МЕК ДОНЕЛД ПОКИНУВ СТОЛИЦЮ І ЗАГОСТИВ ДО НЮ ЙОРКУ

ЗАПЕВНЯЄ ВСІХ, ЩО ДУЖЕ ЗАДОВОЛЕНИЙ З ПОДОРОЖІ. ЙОГО ВИГЛЯД ВКАЗУЄ НА ПЕРЕТОМЛЕННЯ. НАЙБІЛЬШЕ ЗДИВУВАВСЯ, КОЛИ ЗНАЙШЛАСЯ ЛЮДИНА, КОТРА ЙОГО СПИТАЛА: ЧИ НЕ ТРЕБА БИ ЙОМУ СПОЧИНКУ.

НЮ ЙОРК, 11. жовтня. — Англійський премієр Мек Донелд прибув учора до Ню Йорку, себто до того міста, яке йому віддало свої ключі, коли він вступив на американську землю. В Ню Йорку остане він три дні. Весь час буде занятий, бо в однім тільки дні буде змушений виголосити три промови.

По дорозі з Вашингтону вступив на кілька годин до Филаделфії, щоби зїсти обід з лікарями, які його пильнували підчас хороби в 1927 році.

Коли їхав з Джерзи Сіти до Ню Йорку бейонською фероу, зірвав йому вітер капелюх. Сам він стояв мимо сильного вітру й зимна на горішнім покладі без пальта. Видно, що життя загартувало його до зимна й невигод.

Коли прибув до готелю, обступила його ціла хмара репортерів. Вони пригадали йому, що завтра припадає день його уродин. Він кінчить 64 роки. Мек Донелд заявив, що до 60 року життя чоловік не звертає уваги на такі події, а потім кождий такий день є великим спомином, бо тоді доперва пригадує собі чоловік все те, що перейшов і думає про те, що його жде. Один з репортерів звернув його увагу, що він завжди занятий, а чи не подумав би він про хвилю відпочинку. Мек Донелд вліпив очи в репортера й здивований відповів: „Ще такого питання ніхто мені не поставив. Пане, я дуже тішуся, що вас стрінув".

РОЗЗБРОЄННЄ МОРСЬКИХ БАЗ:

ТАКОГО НАДІЮТЬСЯ З БОКУ АНГЛІЇ.

ВАШИНГТОН, 11. жовтня. — З розмов між сенаторами, котрі коментують подорож Мек Донелда, виходить, що їх тепер найбільше цікавлять два питання: свобода моря й роззброєннє деяких морських баз з боку Англії. Ходить тут головно о роззброєннє Галіфаксу, що лежить на границі між Канадою й Америкою, а далі о Бермуду й інші морські бази, що розміщені в тих місцях, де сходяться британсько-американські інтереси.

Щодо Галіфаксу то надіються, що ту справу порушить Мек Донелд вже тепер, будучи в Канаді. Бо й так без порозуміння з домініями таких справ англійський уряд на власну руку вирішити не в силі.

БУДУЮТЬ НОВІ КОРАБЛІ.

НЮ ЙОРК, 11. жовтня. — Щоби видержати конкуренцію з европейськими корабельними лініями, які побудували нові модерні кораблі, задумує Юнайтед Стейтс Лайн побудувати два нові пасажирські кораблі, кожний з них з поемністю 30,000 тон. Уряд згодився дати позичку на ту будову.

ЗА $500,000 15 ЛІТ ТЮРМИ.

НЮ ЙОРК, 11. жовтня. — Бувший президент банку, Чарлз Делос Вагонер, признався підсміхаючись, що видурив від шістьох нюйорських банків $500,000. Його адвокат боронив його тим, що він є добрим чоловіком, бо добуті в той спосіб гроші роздавав на ріжні добродійні цілі. Та це не зворушило суддів. Вагонера засуджено на кару 15-літної вязниці. Та припускають, що він довго не буде сидіти, бо буде ухаскавлений.

КАЖУТЬ, ЩО ФОЛ ДІЙСНО ХОРИЙ.

ВАШИНГТОН, 11. жовтня. — Бувшого секретаря й відомого хабарника, Алберта Фола, таки не будуть судити, бо, як подали лікарі, він обложно хорий. Суддя покликав ще трох лікарів і поручив їм провірити видане лікарське оречення. Коли воно буде потверджене, розправу відложать.

БУДЖЕТ НЮ ЙОРКУ ВИНОСИТЬ $562,078,223.

НЮ ЙОРК, 11. жовтня. — Мейор Вокер предложив місський буджет на 1930 рік, який виносить $562,078,223. Буджет той більший від попереднього о $23,149,525. Мимо збільшенного буджету не буде підвишки податків, які тепер виносять $2.55 на кождих $100, які підпадають оподаткованню.

НОВИЙ ЗАПАС ГОРІВКИ.

УРЯД ДАЄ ДОЗВІЛ НА ПРОДУКЦІЮ 1,400,000 ГАЛЬОНІВ.

ВАШИНГТОН, 11. жовтня. — Отсе перший раз, відколи заведено прогибіцію, видано з рамени уряду дозвіл на продукцію нового запасу алькоголю. Дозвіл видав департамент скарбу. Алькоголь той призначений для лічничих цілей. Дотеперішній запас вже вичерпується, треба отже його доповнити.

Виріб віски віддано приватним підприємствам, а держава обмежується тільки до контролі, щоби не допустити до надужить і пачкарства. Вироблену горівку відложать на 4 роки, а тоді доперва віддадуть її до ужитку.

В конгресі піднесли сухі з того приводу протест і домагалися припинення продукції віски навіть для лічничих цілей.

НАСТУПАЄ НОВА ЕРА.

БРАЕРКЛИФ МЕНОР, 11. жовтня. — Д-р Никлас Батлер говорив на засіданню Інституту Міжнародного Права про нову еру в міжнародним співжиттю. Бо ті, говорив він, що підписували Паризький договір, думали, що він нічого не варта. А тепер публична опінія вхопила підписуючих за слово й каже їм держатися того, що підписали.

СМЕРТЬ У ГОРАХ.

Групу німецьких прогульковців, що вибралася на вершок Мон Бляну, заскочила буря. Одного забив грім, при чому його товариш упав в пропасть, вбиваючися на місці.

ВОЙЦЕХОВСЬКИЙ ЗАСУДЖЕНИЙ НА 5 ЛІТ.

Найвищий суд розглядав справу російського еміґранта Войцеховського, який минулого року виконав замах на урядовця радянського посольства у Варшаві, Лізарева. За виконаний замаху окружний суд у Варшаві засудив його на 10 літ тюрми. Друга інстанція зменшила йому кару на 5 літ. Та і проти цього виміру кари вніс оборонець Войцеховського відклик до найвищого суду. Найвищий суд переглянув цю справу і затвердив присуд другої інстанції.

АВТОМОБІЛЕВА КАТАСТРОФА.

Граф Владислав Берхтольд, свояк бувшого австро-угорського міністра справ закордонних, зістав тяжко поранений при автомобілевій катастрофі у Будапешті. Його двацять-літня дружина, з котрою він лише недавно одружився, вбита на місці.

ПЕРЕЛЕТІВ З ЕВРОПИ ДО АМЕРИКИ.

Цим разом мова йде не про цепелін ані про літак, але про звичайного голуба, що з Франції перелетів до Америки. Його зголоднілого зловив на американській землі один годівельник голубів і не міг з дива зійти, як на ніжці побачив напис: Франція, Ватерльо і відповідне число. Що приневолило голуба летіти через океан і як він це потрафив — невідомо.

СКУПИЙ ЖЕНИХ.

В однім тюрінськім селі мало відбутися весілля. Зібрані коло церкви гості очікували довго молодого й, не діждавшися його, почали за ним шукати. По кількох годинах найшли його повішеним у лісі. Оказалося, що молодий видав забагато грошей на весілля й повісився з горя за витрачені гроші. Тому уважайте, молоді, і не тратьте багато грошей на весілля.

ЧЕХИ ХОЧУТЬ ЛЕТІТИ ЧЕРЕЗ АТЛЯНТИК.

Чеський летун Йосиф Рецлер, відомий як винахідник нового типу легкопаду, підготовляється тепер до понадатлянтійського лету Прага—Ню Йорк з перервою в Лісбоні. Лет має відбутися літаком, що має бути в цілости збудований у Чехословаччині.

ПОЇЗД УПАВ У ПРОПАСТЬ.

Підчас пробної їзди на залізничій лінії під Цевасною, в Румунії, поїзд, що віз робітників і залізничу комісію, упав з мосту й скотився в яр. 2 убитих, 18 ранених. Машиніст зник без сліду.

ПРОГРАВ ГРОШІ В КАРТИ Й ЗАСТРІЛИВСЯ.

З Будапешту доносять, що там застрілився визначний адвокат Ольмаші. В останньому часі програв він 5,000 пенґе в карти й з розпуки позбавив себе життя.

ЗАКІНЧИЛИ СУПЕРЕЧКУ ЗА ПРОТИНІМЕЦЬКИЙ НАПИС НА БІБЛІОТЕЦІ.

Суперечка за напис на університетській бібліотеці в Льовен (Бельгія), що викликала була стільки шуму, вже покінчена. Найвища інстанція заявилась остаточно за первісним пляном американського архітекта, котрий проектував, щоби на балюстраді бібліотеки написати, що бібліотеку знищили у час війни „тевтонський (німецький) фурор".

ЗАМАЗУЮТЬ РЕКЛЯМОВІ АНОНСИ.

На мурі української духовної семинарії при вул. Коперника у Львові якісь „патріоти" замазали українські реклямові, артистично виконані анонси „Дністра" та відливарні дзвонів Брилинського. Цим „патріотично-геройським" учинком хотіли певно перешкодити, щоби чужинці, які з двірця їдуть ул. Коперника на Східні Торги, не довідалися, що у Львові є Українці й українські фірми, а далі доказ чогось іншого...

НАРОДИНИ В ДОМОВИНІ.

Справдішнє диво сталося недавно під Ратібором в одному з околичних маєтків, а саме одна молода жінка мала родити дитину і негайно завізвано акушерку, яка заявила, що дитина народиться щойно за два тижні. Тогож дня по відїзді акушерки молодій жінці сталося чогось дуже недобре і за годину пізніще, помимо скорої помочі лікарів, вона нагло померла. Лікарі ствердили, що дитина в лоні матері померла разом з нею. Померлу покладено в домовину і поставлено на катафальку. На другий день нещасливий муж, молячись коло покійної, завважав, що покривало на ній чогось не так лежить, як воно було поставлене. Він підніс простирало і з переляком побачив, що мертва жінка народила мертву дитину. Про цей небувалий випадок розписуються подрібно всі фахові лікарські часописи, бо цей випадок уважають як перший, який знає медицина.

КОЗА СТЕРЕГТИМЕ КАПУСТУ.

Орган польських сіоністів „Наш Пшеґльонд" у Варшаві оголошує сензаційну статтю під наголовком: „Мандат на Палестину повинен бути відданий Польщі". Автор статті Давид Сохер заявляє, що Польща може бути одинокою державою, яка може обернути палестинський мандат у користь Жидів.

УВІЧНЕННЯ ПАМЯТИ ШЕВЧЕНКА.

Шевченківський окрвиконком на свойому врочистому пленумі в селі Кирилівці, де ріс і провів свої юнацькі роки Тарас Шевченко, ухвалив перейменувати це село на Шевченкове.

Секретаріят ВУЦВК затвердив постанову Шевченківського окрвиконкому.

СТРАШНА АВТОБУСОВА КАТАСТРОФА.

З Марока доносять, що автобус зі 40 людьми, коло Тлемцен переїзджаючи над пропастю, прорвав барієру й скотився в яр. 16 осіб убитих, 15 важко ранених. Шофер розторощений.

НЕ ПІЗНАВ САМ СЕБЕ.

Цими днями трапилася в одній французькій гостинниці забавна пригода. Один німецький турист вернув пізної ночи до своєї кімнати й зараз вибіг на коритар з криком о поміч. Перестрашеним мешканцям готелю та присаусі сказав він тремтячим голосом, що в його кімнаті є злодій. Наразі зявилися вже й 26 поліцаїв і перешукували 4 години цілу гостинницю. Але без вислиду. Аж на другий день, коли Німець виспався добре, вияснилася справа. Він бавився в коршмах Монмарта й не пізнав у пянім стані себе самого в зеркалі — а гадав, що це злодій у вікні.

ТЕМНОТА ЖИДІВСЬКОЇ БІДНОТИ.

В Люблині в бідної нуждарки, Жидівки Дітлі Цитрин, захворіла однорічна дитина, дівчинка, на коклюш. Мати не пішла до лікаря, може й не мала за що, але за порадою своїх забралася сама до лікування дитини. Розпалила до горяча кілька цеглот та посадила на них нещасну дитину. Після такої „кінської куарції" не остало нічо інше, як відвезти дитину на ратункову стацію.

НОВІ ТАЄМНІ ДОГОВОРИ.

Газета „Журналь де Женев" публікує відомости про тайні воєнні умови між державами Малої Антанти. Насамперед заключено договір між Чехословаччиною та Юґославією, потому між Чехословаччиною та Румунією, а нарешті між Румунією та Югославією. Договір між Чехословаччиною та Румунією докладно означає ті воєнні сили, які Чехословаччина має виставити на мадярській границі на випадок конфлікту між Югославією та Італією. Договір між Чехословаччиною та Румунією має на увазі напад Угорщини на одну з цих держав. Генеральні штаби обох цих держав ще ведуть між собою переговори про те, скільки й якого війська має в такому випадку виставити кожна держава. Цей договір має в собі також постанови проти Болгарії та Радянського Союзу. Офіцири генерального штабу Малої Антанти в квітні та травні ц. р. радили в Букарешті над відновленням цих договорів.

РЕВІЗІЇ.

В неділю в полудне, 8 вересня ц. р., прийшли до льокалю „Діла" тайні агенти й поліцаї, разом кільканацять людей. Один із агентів після переведення ревізії і при списанні протоколу сказав, що ревізію переведи в пошукуванні противдержавних матеріяв. Перешукали докладно всі бюрка, шафки, полички, печі. Заквестіонували лише примірник інтерпеляції Українського Соймового Клюбу в справі листоподання водій м. р. у Львові, як сказав один із агентів, „для розглянення вищими чинниками". Інший — агенти не мігли зрозуміти, що це льокаль „Діла", а перекунавши, що це „редакція Просвіти"; інший не розумів, чому „Українціє Рундшав" у Відні в 1908 р. виходило в німецькій мові.

Ревізію переводили також у льокалях Головного Т-ва „Просвіти" й філії „Просвіти", в „Червоній Калині", „Пласті" й Академічнім Домі.

СВОБОДА МОРЕЙ — НАЙГОЛОВНІША ПРОБЛЄМА

ЦЕ НАЙВАЖНІШИЙ КРОК НА ШЛЯХУ ДО МОРСЬКОГО ОБЕЗЗБРОЄННЯ. СПЕЦІЯЛЬНИЙ ДОГОВІР МАЄ УСТАНОВИТИ ПРАВА НЕВТРАЛІТЕТУ Й ВІЙНИ НА МІЖНАРОДНИХ ВОДАХ.

ЛОНДОН (Англія), 11. жовтня. — Заява президента Гувера та премієра Мек Донелда, що вони обговорили „стару історичну проблєму", себто справу свободи морей, викликала тут велике здивовання. Установлення певних міжнародних правил війни й невтралітету інтернаціональних морей має далеко більше значіння ніж унормовання будови окремими націями кружляків та інших військових кораблів.

„Свобода морей" це підстава для зредукування морських збройних сил усіх держав, а також найпевніша гарантія мира між двома найбільшими англьо-саксонськими державами: Америкою та Англією. Після того, як Америка та Англія осягнуть остаточне порозуміння в справі невтралітету міжнародних морей, треба сподіватися, що й инші держави на це пристануть. Позитивне розвязання справи свободи морей значно скріпить становище Ліґи Націй, а також піднесе значіння пакту Келоґа.

СТРАЙК АДВОКАТІВ.

АРАБИ -АДВОКАТИ ВІДМОВЛЯЮТЬСЯ ВИСТУПАТИ ОБОРОНЦЯМИ НА СУДІ З ПРИВОДУ ЖИДІВСЬКИХ ПОГРОМІВ.

ГАЙФА (Палестина), 11. жовтня. — Довелося перервати засідання англійського суду в справі обвинувачення трох Арабів за вбивство Жида підчас палестинських заворушень. Це перший процес, з намічених до переведення англійськими судами над арештованими Арабами за вбивства при заворушеннях.

Підчас судової розправи адвоката-оборонця, Араба Моґганмана, кілька разів спиняв суддя, коли він задавав питання свідкови. Суддя вказав, що адвокат ставить надзвичайно багато й складних питань свідкови. Тоді на знак протесту Моґганман опустив судову салю. Після перерви його не могли ніде знайти, але пізніше він зявився на салі, коли переводилися допити кового свідка й сів серед публики, а не на місці оборонця.

Покликаний другий оборонець, Араб Асфур, також одмовився виступати на суді після того, як і його суддя спинив підчас допиту свідка. Спроби знайти нового оборонця в той день не повелися й розправу довелося відложити до вівтірка. Думають, що це почався страйк Арабів-оборонців, направлений проти англійського суду.

„СТАЛЕВІ ШОЛОМИ" ПРОТЕСТУЮТЬ.

РОЗВЯЗАННЯ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ГРОЗИТЬ ПОЛІТИЧНОЮ КРІЗОЮ.

БЕРЛІН (Німеччина), 11. жовтня. — Після розвязання прусським міністерством організації німецьких ветеранів Світової Війни треба сподіватися в Німеччині вибуху завзятої політичної боротьби. Не маючи законних підстав судовою дорогою протестувати проти розвязання організації, провідники її підняли політичну кампанію за відміною наказу про розвязання.

Треба сподіватися, що ця боротьба скоро перекинеться до німецького парляменту й навіть до правительства, де є багато осіб, що стоять у числі активних членів організації. Навіть сам президент Гінденбурґ є почесним членом „Сталевих Шоломів". Як відомо, що організацію розвязало пруське правительство за порушення Версальського мира, що виявилося в переведенню нею воєнних маневрів у Надренії.

АБО КОРОЛЕМ, АБО АМБАСАДОРОМ.

ТАКА ПРОБЛЕМА ТЕПЕР СТОЇТЬ ПЕРЕД АМАНУЛОЮ ПІСЛЯ ТОГО, ЯК ПРИХИЛЬНИКИ АМАНУЛИ ВИГНАЛИ ГАБІБУЛУ З АФҐАНІСТАНУ.

КАЛЬКУТА (Індія), 11. жовтня. — Бувший афганський посол у Парижі й приятель Аманули, Надір Хан, захопив зі своїм військом столицю Кабул. Теперішній правитель Афганістану, Габібула, що відняв престіл від Аманули, втік до Росії. Сподіваються, що Надір Хан скличе представників населення від ріжних племен, щоби з ними вирішити, як далі бути з верховною владою в Афганістані.

Аманула, котрий живе тепер в Европі, сподівається стати знову або королем, або амбасадором у Парижі.

КОСТЕ ПРОДАВ СВІЙ ЛІТАК КИТАЙЦЯМ.

МОСКВА (СССР), 11. жовтня. — Московські часописи з роздратованням пишуть про те, що французький летун Дідоне Косте продав Китаєви свій літак, на якому він перелетів з Парижа до Манджурії. Вони його називають пачкарем, що через радянську територію доставив літак ворогам Росії.

Инші часописи пишуть, що Франція постачає літаки для Китаю, а Косте засуджують за невдячність після того, як большевики витратили стільки часу й засобів, пошукуючи його в Сибірі, коли всі сподівалися, що він там згубився.

6 УБИТО Й 30 ПОКАЛІЧЕНО ПРИ РОЗБИТТЮ ПОТЯГУ.

ВАРШАВА (Польща), 11. жовтня. — Сорок миль від Варшави на стації Соболево пасажирський потяг розбився, налетівши на тяговий. Причиною катастрофи сталося те, що машиніст заснув і проїхав стацію, де він мав спинитися.

Начальник стації кидаючи каміння до льокомотиви, хотів розбудити машиніста. Таксамо й кондуктори робили сиґнали, але нічого не пособило. Зударення було таке сильне, що кілька ваґонів розбилося в тріски. Машиніст не може говорити, бо йому скалічений підчас катастрофи язик, але він написав заяву, в якій сказав, що почував себе дуже змученим і нервовим з причини самогубства його брата, котрий кинувся під потяг.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
В Канаді належить висилати гроші лише на г. зв. Foreign Money Oorder.
Телефон „Свободи" 498 Montgomery. Тел. У Н Союза 1838 Montgomery
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Адр. а: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЧАС ВИКОНАТИ ГОРОЖАНСЬКИЙ ОБОВЯЗОК

Наближаються осінні вибори.

Коли судити по реґістраційнім руху, то серед американських горожан панує поважна апатія. Реґіструється досить мало. Всі партійні робітники стверджують, що стягнути людий до реґістрації дуже тяжко.

Сього рода явище треба признати ненормальним. Кождий громадянин повинен розуміти, що при всяких виборах ходить о важні суспільні справи. Ніякий уряд не є такий, щоби в ньому не було ще щось до поправи. Нема теж ніякої досконалої форми правління. Навіть її часто треба зміняти, або що найменше поправляти. В тій самій партії не все на кождому місці відповідна людина. Зрештою, хочби й так було, то є богато людий, які думають інакше, і тоді добру людину треба обороняти на її становищи своїм виборчим голосом.

Апатію дехто представляє за вершок політичного розуму. Є люди, які думають, що вони сказали дуже розумну річ, коли вони заявляють: „Я політикою не займаюся." Або, що краще: „Я в політику не бавлюся." Сим вони хочуть сказати, що заняття політикою подібне до гри в бейзбол або гри в „бриджа".

Та такою заявою вони зовсім не доказують, що вони розумні. Така заява показує, що вони поважну справу трактують як маловажну. Не можна трактувати справи, від котрої залежить здоровля або добробут або навіть життя тисячів людий, за легковажну. Говорити таке може не розумна людина, а дитина. Тільки для дитини поважна річ виглядає на забавку. Для дитини пожиття батька з матірю се забавка. Дитина каже свому товаришови: Ходім бавитися в тата й маму. Або: Ходім бавитися в мужа й жінку. Ну, починай сваритися.

В дитини таке становище зовсім зрозуміле. Дитина не доросла ще, щоби трактувати відношення двох полів поважно. Якби ми однак дивилися на повнолітну людину, яка заявилаби, що вона не хоче бавитися в подружа? Ми сказалиби, що ся людина, хоча вусата, лишилася в своїй голові дитиною.

Подібних дітий вусатих з діточим розумом є ще богато в політиці. І в політиці сі діти дуже часто гордо заявляють: „Я в політику не бавлюся." Дозрілі люди політику трактують серіозно. Вони думають про політичні справи і беруться до їх вирішення через вибори. А голосувати не можуть, як не зареґіструються.

„МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ В ПРАЗІ".

(Надіслана стаття з Европи).

Велика світова війна й особливо революція 1917 р. створили надзвичайно велику добу в історії українського народу. Боротьба за національно-політичне відродження викликала надзвичайне напруження сил, причинилася до подій та явищ, які мають безумовно історичне значіння, виставила ріжноманітних діячів, що залишають більш-менш політичний слід в життю та історії нашого народу. Боротьба ця відбивається в урядово-офіційних документах, приватних листах, записках та денниках, газетах, журналах, брошурах і книгах, фотографіях та малюнках, взагалі в писаних та річевих матеріялах, на підставі яких пізніщий історик буде досліджувати складний процес нашої боротьби, нашого життя в ці незабутні роки. Зазначені матеріяли розкидано скрізь по ріжних краях Старого й Нового Світа, де перебуває розпорошена українська людність, — розкидано, й вони гинуть безслідно, а з ними гинуть і сліди та докази нашої визвольної боротьби.

Щоб запобігти такому лихові, група професорів Українського Університету в Празі, разом з деякими представниками нашого громадянства в Чехословацькій Республиці, в 1925 р. утворила товариство „Музей визвольної боротьби України", що ставить своїм завданням збирання, охорону, впорядкування та дослідження всякого того матеріялу, що освітлює життя українського народа та його боротьбу за свою самостійність. Було складено статут цього товариства й подано на затвердження до міністерства внутрішніх справ Чеськословацької Республики, яке й затвердило його 16 січня 1925 року.

Головні точки цього статуту такі: метою товариства „Музей визвольної бротьби України" є: наукове вивчення всього, що торкається визвольної боротьби, шляхом збирання, переховування, опису всіх предметів та матеріялів, звязаних з цими завданнями, та уможливлення на їх підставі наукової праці (§ 2).

Для досягнення цієї мети товариство має: а) зорґанізувати та утримувати музей і архів, де будуть зібрані матеріяльні памятки української визвольної боротьби: книги, часописи, образи, фотографії, вбрання військове та зброя, памятки, що стосуються певних подій та осіб, та взагалі всякі матеріяли і предмети, які звязані з подіями визвольної боротьби, або мають самі по собі історичну чи наукову вартість; б) улаштовувати вистави зібраних памяток; в) орґанізувати та утримувати при музею студію для наукового опрацювання та використування музейних збірок; г) улаштовувати наукові та популярні відчити, видавати катальоґи, часописи, книги та репродукції. Якою юридична особа, Тов. має право набувати рухоме та нерухоме майно, права та зобовязання (§ 3). Товариство складається з дійсних членів, якими можуть бути фізичні та юридичні особи (установи) української народности, почесних членів та членів співробітників (§ 4). Органами Товариства являються Загальні Збори членів Товариства, яко вищий розпорядчий орган Товариства; Управа Товариства складається з голови Товариства, його заступника, 5 членів Управи та 2 делеґатів від Українського Університету в Празі. Управа Товариства має право орґанізувати спеціяльні наукові зібрання та спеціяльні комісії з точно означеною метою (§§ 8, 13, 18). На випадок розвязання Товариства останні Загальні Збори вирішують питання про те, куди має бути передане майно Товариства. Колиб таких зборів не можливо було скликати, то все майно Товариства (в тому числі все зібране в Музеї) мав перейти у власність Всеукраїнської Академії Наук у Київі або Наукового Товариства ім. Т. Г. Шевченка у Львові (§ 21).

Отже самий статут гарантує належність всього Музею та його частей українському народові, бо він повинен перейти, на випадок ліквідації Музею, або до Української Академії Наук, або до львівського Наукового Товариства ім. Шевченка. Останній пункт був особливо бажаним для українського громадянства і, як показала дісність, викликав особилву увагу нашої еміґрації до Товариства.

Дня 28. травня 1925. р. відбулися перші загальні збори нового товариства, де в першу чергу вибрано було Управу. Головою вибрано члена Української Академії Наук і професора українського Університету в Празі, славнозвісного хеміка Івана Горбачевського, заступником голови і членами Управи професорів Українського Університету в Празі: Ол. Лотоцького, Ол. Колессу, В. Біднова, Вол. Старосольського, Д. Дорошенка, А. Яковліва та, крім того, генерала М. Омеляновича-Павленка й д-ра Мирона Коновальця. Директором Музею обрано проф. Дм. Антоновича. Складено й видано відозву до українського громадянства з проханням підтримувати й морально й матеріяльно нову установу. Почалися вписи членів до Товариства, а разом з тим і передачі до Музею документів та речей з боку ріжних поодиноких осіб і орґанізацій. Так передали свої архіви та збірки речей: Культурно - просвітній Кружок у Йозефові, Управа Українських Січових Стрільців, деякі дипльоматичні місії, Українська Республиканська Капеля, деякі партійні орґанізації, освітні товариства та инші. Почали надходити ґазети та часописи. На протязі кількох місяців скількість отаких жертв зросла на стільки, що Музей довелося розбити на 4 відділи: 1) політично-дипльоматичний, 2) військовий, 3) еміґрантський і 4) загальний. Мри цьому орґанізовання військового відділу було доручено ген. М. Омеляновичу-Павленкові.

Міністерство закордонних справ було дало помешкання під Музей — спершу одну кімнату, а потім — три. Незабаром все помешкання було забите цінними музейними речами та документами. Помітне було повне довіря з боку громадянства до керовників Музею: давали безплатно дуже рідкі й дорогі памятки, давали як у повну власність Музею, так і на схованку на певний термін, під умовою збереження таємниці змісту листування та денників. Тому, що охочих передати на схованку до Музею свої папери було немало, Управа виробила окремі правила „прийняття на переховання" Музеєм „документів та инших предметів". На підставі цих правил дирекція може прийняти документи та инші предмети „в депозит для переховання та збереження, без права перегляду та користування, але лише на певний, по взаємній згоді встановлений речинець". При кожній такій передачі складається акт, де точно перелічено предмети та умови передачі, а самі предмети преховуються в запечатаних ковертах або пакунках.

В цілях громадської контролі над діяльністю Товариства, Музей розпочав окреме видання під заголовком: „Вісті Музею визвольної боротьби України". Тут подавалися відомості про життя та діяльність Музею, списки членів, списки жертводавців, містилися й статті інформаційного характеру та пояснення потреби й значіння такого Музею. В ч. 1-му було вміщено й відозву до українського громадянства. Після вияснення цілі та завдань Товариства в цій відозві читаємо: „Управа Товариства „Музей визвольної боротьби України" звертається оцим до всього Українського Громадянства з гарячим проханням допомогти їй здійснити завдання Товариства. Значіння та вага Музею на стільки ясні, що булоб зайвим доводити їх. Глибоко переконана, що Товариство йде назустріч потребі, яка вже давно й живо відчувається широкими кругами Українського Громадянства, Управа Товариства кличе всіх, хто має в себе які-небудь цінні для Музею річи, віддати їх Музеєві на власність, або як депозит. З тим проханням звертається Управа як до приватних осіб, так і до гуртків, зокрема до урядових, політичних, військових, культурних, благодійних та инших установ і орґанізацій.

Просимо врешті не відмовляти Товариству в моральній допомозі шляхом відомостей, вказівок та порад, що допомоглиб йому виконати наміченим ним завдання.

(Конець буде).

ПЛЯН ПОЇЗДКИ СЕНАТОРКИ ПАНІ ОЛЕНИ КИСІЛЕВСЬКОЇ ПО АМЕРИЦІ.

Вельми шановна пані сенаторка Олена Кисілевська відвідає українські громади в слідуючім порядку:

Detroit, Mich., October 1[illegible]

Cleveland, Ohio, Oct. 17—[illegible]

Pittsburgh, Pa., Oct. 19—[illegible]

McKees-Rocks, Pa., Oct. 21—22;

Philadelphia, Pa., Oct. 23—24;

New York City й околиця October 25—30.

Просимо згадані громади відповідно приготовитися, щоб з тої подорожі була користь для громад і для загальної справи.

Пані Кисілевська вертає 1 грудня назад до рідного краю.

Бенкет Союза Українок, який задумуємо влаштувати в честь пані Кисілевської, а який був призначений на 19. с. м. **відложений на вівторок, 29 с. м.** Відбудеться він в галі Aristocrat, 69 St. Marks Place N. Y. C., о год. 8 вечір.

Виділ С. У. А.

В школі.

Учителька: Діти! Пишіть уважно, не виходіть поза лінійку! (диктує): Рак лізе вперед і взад.

Івась (заглядаючи у зошит свого товариша): Прошу пані! Баранови виліз зад поза лінійку, а він його витирає пальцем.

ВЖЕ МОЖЕТЕ ОДЕРЖАТИ НОВИЙ КАТАЛЬОҐ КНИЖОК КНИГАРНІ СВОБОДИ

Іван Вазов.

СВЯТОСЛАВ ТЕРТЕР

(Історична повість із часів боротьби за волю Болгарії).

(З болгарської мови переклав **Михайло Процик**).

(7)

Місце кождого боярина було докладно визначене, відповідно до титулу і достоїнства. Правобіч царя засів його брат, Радослав, лівобіч бан Балдю, найвищий достойник у державі, впливовий старець, власник великих посілостей, далекий свояк царя Константина Тіха; великий воевода Желез, старий дідуган, що прославився в боях із Греками та Татарами. Тепер зрікся полководства, але задержав титул; біля нього великий алаґатор Проданко, Куманець із роду, прихильник Івайла. Далі по обох боках стола засіли ріжні вельможі. Між ними був і боярин Годислав, з лисячим лицем; він служив і зрадив усіх царів, почавши від Калимана II.; великий прімікюр Володимир, боярин ще доволі молодий, але посивілий у річнім татарськім ясирі. Видістався з нього за великий викуп. Протосевастократ Іван, сторож законів, ніби міністер справедливости; він забогатів підкупствами та присвоєннями чужого майна; великий логотет Буримір, управитель державного скарбу, тепер пустого; він у противенстві до свого імени не збурив ніякого віта, але вмів доробитися маєтку оґрабльованням державного скарбу ще за Тертера. Стано, великий земельний власник, Смілеців віритель. Володислав, хоробрий воевода, провів життя у боях і випрявах, нині ще номінальний начальник неіснуючих військ!

Додаймо ще каліку боярина Івайла. То був зубожілий боярин високого роду, не був зовсім споріднений з леґендарним Івайлом і фізично не був подібний до нього. Був злий і зїдливий жартун, але Смілець його зносив і запрошував на пири.

При пирі бавилися весело. Пируючі їли пальцями, по кількох із одної миски. Лише Смілець мав окрему. Світлиця була повна запаху смажених риб, печеного мяса: заяців, серн і дикого птатства, цибулевої юшки, піляву (риж із маслом — турецька страва), страви тоді рідкої та дорогої, бо спроваджували її ґенуенськими кораблями.

Підчаші наливали вино у чаші, які скоро випорожнювалися. Розмова ставала щораз гамірніша, відповідно до скількости випитих чаш. Очи іскрилися, лиця пашіли, але всі пили, а не могли вгасити спраги. Смілець пив богато, а навіть здрімався серед гамірного пиру. Але нараз пробудився, взяв золоту чашу в руку та сказав:

— Приятелі, ви забули випити за моє здоровля! Тому я пю за ваше, бо доки ви, державні стовпи, здорові, то і цар ваш здоров і держава здорова!

І випорожнив чашу.

— Хай жиє цар! — крикнули всі засоромлені.

— Хай жиє славний Смілець! озвався Годислав і випив останній свою чашу.

— Без додатку „славний" — „славний" Годиславе — перебив із усміхом Смілець.

Івайло підніс недопиту чашу та сказав тихо до свого сусіда:

— Тож хай жиє „неславний" Смілець!

Ця гра слів розсміяла найближчих боярів.

Смілець запримітив це та спитав весело:

— Бояри, що вам сказав Івайло? Завидую вам, що маєте цей скарб дотепів біля себе.

Івайло відізвався:

— Розказую їм, володарю, як моя собака здохла тамтого року, бо не хотіла приняти лікарства з руки Грека та не позволила зняти зі себе чарів.

Загальний сміх привитав цей дотеп.

— І добре зробила! Від Грека навіть отруї не ялося брати — пробурмотів великий прімікюр і гриз крило куропатви.

Бан Балдю встав із трудом, дріжучою рукою підніс чашу, щоби випити за здоровля царя. Всі замовкли.

Кілька хвилин стояв із похиленою головою, а потім став говорити помало й виразно:

— Смілецю! Бог позволив мені дожити більше літ, ніж я я на це заслужив. Я був живий юнак за володіння благословенного і незабутого царя Івана Асена II. — вічна йому память... Тепер я старий дід над гробом, під царем Смілецем. Довго я жив, служив і Каліманові і Михайлові, чесним Асеновим синам, бачив Константинову смерть і побіду Івайла, а потім утечу цариці Марії — коби вона була пропала.., Діждався я соромної втечі грецького наемника Івана, переболів наїзд Татарів і пережив Ногая у Великій Тирнові, як приймали його святочно із церковними хоругвами — в тійсамій Тирнові, де приймали непобідимого Колояна й великого Асена!

Балдю задержався, щоби хвилинку відпочати, був схвильований, а гробова тишина царила у світлиці. По хвилі говорив:

— Ці всі ганьби пережив я і не вмер; видно, тяжко згрішив перед Всевишнім!...

Нараз звернувся до Смілеця і з палаючими очима говорив:

— Смілецю! Доволі!... Доволі сорому! Мущиною будь! Будь хитрий! Скинь тягар татарського наймита! Хай Болгарія на престолі Симеонів і Асенів бачить царя, гідного себе й нас! Пю за здоровля того царя!

Випив і сів задиханий.

Цей тоаст приняли загальною мовчанкою. Очи всіх звернулися на Смілеця. Лице його мінилося.

Одначе скоро заволодів над схвилюванням і сказав холодно:

— Бане, держава жиє в мирі, під опікою найяснішого хана. Не хотів би я чути більше таких слів, як нинішні, в моїй палаті.

Смілець боявся, щоби слів старця не доніс хто ханові.

Балдю похилив голову і замовк.

Почалися розмови на иншу тему, сталися знову веселі. Знову випорожнювали чаші. Бояри були майже пяні. Світло з павуків падало на червоні лиця, з виразом притупленого ума, сонного задоволення або й схудобіння.

Нараз озвався Смілець:

— Товариші, заспівайте!

— Так, так, співаймо, — озвався Желез.

— Яку пісню? лицарську, чи веселу, володарю? — спитав молодий боярин.

Івайло перебив:

— Веселу, веселу... лицарську пісню в лицарських часах, веселу у веселих часах.

Смілець глянув невдоволено в бік Івайла, бо відчув жало сарказму. Одначе відізвався жартівливо:

— Івайле, є одна ріжниця між тобою і царем Івайлом: він любив молодиці, а ти від них утікаєш.

— На жаль! То вони від мене втікають, пане, — відповів Івайло. — А цар Івайло не втікав ані від жінок ані від Татарів...

Смілець насупив брови.

— Якого ви там вина дали Івайлові?

— Пяного вина — з усміхом озвався котрийсь із боярів.

— Любовну, любовну пісню! — сказало кількох. І гремучим хором бояри заспівали:

Дівча жваве, дівча юне,
Ти гарненька, ти пестійко,
Дай твою біленьку шийку,
Дай, дай, дай мені, пташино —
Поцілую тай загину.

Дівча звинне, дівча птичко,
Дай мені гнучкий твій стан,
Дай, дівчино, дай, пестійко,
Дай, дай мені, пташино,
Хай обійму тай загину!

— Гарно, гарно — говорив Смілець і плескав у долоні, а бояри співали далі:

Гарна дівчино, голубко,
Гарна наче півонійка,
Дай, дай губок солоденьких,
Дай, дай мені пташино —
Поцілую тай умру!

— Ні, ні, хай не вмирає, хай не вмирає! — кричав Смілець — хай жиє тай хай знову цілує!

Нараз отворилися двері, ввійшов мущина зодягнений по военному, вкритий курявою..

— Брониславе, що нового приносиш? — спитав Смілець, звертаючися до пришельця.

— Сумні новини приношу, великий володарю. Хан Чокі переправився через Дунай тай іде на Тирнову з величезними ордами. А по дорозі бере в ясир, огнем і мечем руйнує все.

Присутні поблідли. Смілець задеревів, не міг вимовити ні слова.

Ввійшов Азатін-бей, вклонився, подав Смілецеві листа, якого печатку поцілував, і вийшов.

Смілецева рука дріжала.

— Буримире, читай! — відізвався вкінці Смілець.

Буримир розпечатав письмо та відчитав серед загальної мовчанки:

„До славного боярина Смілеця, нашого намісника в Тирнові та вірного слуги.

„Я, великий татарський хан, повідомляю тебе, вірний мій слуго, що йду до Тирнови, щоби засісти на престолі, до якого маю право, дане мені Аллагом, як наслідник преславного нашого батька, який тепер є в раю. І приказую тобі, щоби ти, як одержиш це письмо, зявився в моїм таборі разом із великими боярами, щоби мені зложити чолобитню, разом із ключами вірного нам города, Тирнови. Взиваю божої ласки на твою голову. Чокі, болгарський цар і самодержець."

Усі остовпіли. Смілець боязливо глядів на гостей, начеб ждав від них помочі.

Нараз Стано впав на землю.

— Перелякався! — озвалися.

— Ні, він пяний.

Смілецеві гості дріжали. Він відізвався:

— Бояри, йдіть. Добраніч!

І звернувся до дверей.

Балдю крикнув із усієї сили:

— Куди, Смілецю? Спати? Плакати? Стій! Тепер не пора дріжати! Веди нас на ворога! Я міг глядіти на татарського слугу на цьому престолі, але християнина й Болгарина; одначе Чокі на престолі? Такої ганьби не хочу пережити. Веди нас! Смілецю! Веди нарід!

(Дальше буде).

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА.

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС БУВШИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ У БЕРЕЖАНАХ.

В пятницю, 6-го вересня ц. р., відбувся перед повітовим суддею Цибульським у Бережанах політичний процес бувших Січових Стрільців, замешкалих у бережанському повіті. Акт обвинувачення закидає 20-ом бувшим Січовим Стрільцям, що вони в серпні, вересні і жовтні 1928 р. в Бережанах завязали тайне товариство Союз Українських Січових Стрільців", що це Товариство держали в тайні перед владою і що в тім товаристві всі обвинувачені були членами. Крім цього акт обвинувачення закидає, що обвинувачені Петро Сагайдачний, Василь Булик і Дмитро Семчишин дали почин до завязання цього товариства і вели в ньому провід. Обвинувачених боронили адвокати: посол д-р Степан Біляк з Городка Яг., сен. д-р Корнило Тиян з Ходорова, д-р Володимир Бемко і пос. д-р Михайло Західний з Бережан.

Всі обвинувачені не почувалися до вини та заперечували, немов би вони заснували або належали до якогось тайного товариства. Дня 19-го серпня 1928 р. зійшлися всі обвинувачені в Бережанах на довірочну нараду, скликану на основі пар. 2. зак. про збори. На цій довірочній нараді обговорювано лише справу переписнення міжпартійної боротьби у бережанському повіті і справу опіки над стрілецькими могилами. Поза цією одною довірочною нарадою обвинувачені більше не сходились і не належали до ніякого тайного товариства.

Суддя відмовив домаганню оборони на відчитання акту оборони в українській мові. В доказовому поступованні переслухано кількох свідків, що потвердили правдивість оборони обвинувачених і відчитано заквестіоновані при ревізії в обвинувачених папери й записки.

Прокуратор жадав засуду всіх обвинувачених. Оборонці в кінцевих промовах домагалися звільнення всіх обвинувачених від вини і кари, доказуючи, що в діяльности обвинувачених нема зовсім вимаганих законом знамен проступку з пар. 285 і слідуючих карного закону. Зокрема д-р Біляк у своїй кінцевій промові підчеркнув з натиском, що цілий процес є лише відгомоном лістопадових подій. Поліційна влада арештувала обвинувачених під замітом державної зради, під тим замітом оставали вони довший час у тюрмі, і щойно тоді, коли владі не вдалося зробити процесу за державну зраду, обвинувачує прокуратор арештованих за приналежність до тайного товариства.

Великою несподіванкою був присуд, яким засуджено Петра Сагайдачного на 10 місяців тюрми, Василя Булика і Дмитра Семчишина на 6 місяців тюрми, а о. Володимира Сорому, Михайла Штепованого, Федька Вітянка, Андрія Дуду, Федька Дулібу, Дмитра Борика, Василя Депаса, Федька Гевку, Микиту Кондрата, Федька Стецюка, Петра Дулібу, Гринька Іванова, Михайла Юрчишина, Андрія Мороза, Івана Ярему, Миколу Лещука, Миколу Кіналя, Михайла Дяковича, Михайла Мрочка, Василя Дуалібу, Івана Мрочка, Івана Яцишина, Василя Сенишина, Григорія Пришляка, Степана Матвіїва, Володимира Кизиму і Іллю Федюка по два і пів місяця тюрми.

Разом засуджено 32-ох обвинувачених на 94 місяці тюрми. Оборонці обвинувачених внесли апеляцію проти присуду від вини і кари.

Обовязковий.

Бандит: Життя або гроші!
Горожанин: Ох вибачте, я не можу сам рішитися, ходім спитаємо моєї жінки.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ В НЮАРКУ, Н. ДЖ.

Українська нюарська громада відсвяткує листопадове свято

ВЕЛИКИМ КОНЦЕРТОМ

при співучасти всіх Братств, Товариств і Сестриццта, на якім буде присутна пані О. Кисілевська, українська письменниця і сенаторка. Концерт відбудеться в НЕДІЛЮ, 27. ЖОВТНЯ 1929, в Y. M. & Y. W. H. ASS'N (там, де була конвенція У. Н. Союза), 652 HIGH STREET, NEWARK, N. J. 239

НА ПОКЛИК ВИДІЛУ ФІЛІЇ ПРОСВІТИ В ПІДГАЙЦЯХ

ТИМЧАСОВИЙ КОМІТЕТ ІМІГРАНТІВ ПОВ. ПІДГАЄЦЬ

— скликує —

ЗБОРИ

ІМІГРАНТІВ ПОВІТУ ПІДГАЄЦЬКОГО

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 13-ГО ЖОВТНЯ (ОСТ.) 1929 РОКУ

в годині 2-гій пополудни

В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ,

15 EAST 3rd STREET, NEW YORK, N. Y.

Шановні Громадяни! Нехай на цих зборах не бракне ані одного виходця як з міста Підгаєць так і сіл того повіту, котрі живуть в Ню Йорку і околиці. Приходіть всі, щоби спільно порадитися, бо від вашої присутности залежатиме успіх діла. — Тимчасовий Комітет. 239

ВЕЧЕР УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛЬНИХ ТАНКІВ

— відбудеться —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 13-ГО ЖОВТНЯ (ОСТ.) 1929 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛИ (СТАРА ЦЕРКВА)

249 COURT STREET, NEWARK, N. J.

Початок в годині 6.30 вечером.

На сей виступ запрошується всенький нюарський загал.

ПЕРЕСТОРОГА!

ДЛЯ ВСІХ АМЕРИКАНСЬКИХ ГОРОЖАН УКРАЇНСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ.

Коли ви не зареґіструєтеся у свойому дистрикті, де голосуєте,

МІЖ НИНІШНІМ ДНЕМ А СУБОТОЮ, 12. ЖОВТНЯ, 10.30 ВЕЧЕРОМ,

ТО ВИ НЕ БУДЕТЕ МОГЛИ ГОЛОСУВАТИ В ДЕНЬ ВИБОРІВ

Ся пересторога відноситься до всіх Українців-горожан, чи вони є натуралізовані чи ту роджені. Ніякий горожанин не буде міг голосувати, коли не зареґіструється перед виборами.

Вибори сі є дуже важні, бо від сих виборів буде залежати доля вашого правительства, яке рядить вашим містом. Добробут людей і ваш власний інтерес вимагає цього, щоб ви як горожанин сповнили свій обовязок.

РЕҐІСТРУЙТЕСЯ НИНІ!

У звичайні дні місця, де реґіструється, отворені від 5 до 10.30 вечер, а в суботу, 12. жовтня, від 7. рано до 10.30 вечер.

REPUBLICAN-FUSION COMMITTEE.

(Огол.)

РИЗНИЦЯ І СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ

Маю честь подати до відома Отцям Добр., як також урядам церковним, що перемінила свій адрес на

67 RIVERSIDE DRIVE

і прошу ласкаво відвідати мій склад, який я заосмотрила великим вибором матеріялів на ризи, як також ліхтарі, чаші, хрестиці хоругви, фани братські, американські і все, що лише до церкви потреба. 239-40

S. OLSHANSKA,

67 RIVERSIDE DRIVE, NEW YORK, N. Y.

Прошу взяти 7th Ave. subway „Broadway" express до 72 улиці, змінити на Local до 79 улиці.

ВИТНІТЬ ОТСЕЙ КУПОН

ХВ. ЗАРЯДЕ УКРАЇНСЬКОЇ ПРОГРАМИ НА РАДІО WAAT, JERSEY CITY, N. J.

Я, нище підписаний, пересилаю свій голос в користь

хорови ім. ....

що співав на радіо дня ....

під управою ....

Точок

За першу пісню (....................)
За другу пісню (....................)
За третю пісню (....................)
За четверту пісню (....................)
За пяту пісню (....................)
За шесту пісню (....................)

Разом всіх точок (побитів) ....

При слуханню на Радіо, проситься держати цей купон перед собою і значити точки (points) як слідує: відзначаю за 90—100; дуже добре 80—89; добре 70—79; вдоволяюче 60—69; недостаточно 50—59; лихо 40—49.

Моє імя ....

Адреса ....

ЗАШЛІТЬ ДО — ЗАШЛІТЬ ДО

SURMA, 103 AVE. A, NEW YORK, N. Y.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО СПОМИНИ Д. КЕДРОВСЬКОГО.

Тому пару тижнів закінчив д. В. Кедровський на сторінках нашої дорогої „Свободи" свої спомини з історії нашої боротьби за волю України.

Мусимо дати признання д. Кедровському за такий цінний матеріял. Кромі В. Кедровського сотки тисяч брали участь у визвольній боротьбі, та ані один з тих передових людей не змісував нам перед нашими очима тої страшної катастрофи, яку понесла наша геройська армія.

Я перечитував уважно ті спомини, бо хотів довідатись, хто завинив нашу катастрофу. А в тих споминах знайшов всю правду.

Перед моїми очима стоїть тепер та страшна кровава картина. Ті спомини дають нам велику науку, що маємо робити на будуче, щоби не повторились давні блуди, коли наш народ зірветься знову до бою. Шановний добродій Кедровський описав щиру правду, не перебарщуючи в жадну сторону, а собі не присвячує нічого й хоч дежав смертельно хорим, зібрав свої сили і пішов сповняти свій святий обовязок, організуючи селянські діти до повстання проти лютих ворогів України. Коли б ми були мали хоч кілька тисяч таких людей, то певно, що Україна булаб сьогодня вільною, могучою державою, але, на жаль, їх мало було.

Н. Давискиба, Бостон, Масс.

ДЕКЛЯМАЦІЇ НА ЛИСТОПАДОВІ СВЯТА.

О. Олесь.

ПАМЯТИ Д. ВІТОВСЬКОГО.

Схилімо голови... нова труна.
Нова тяжка, безмірна втрата...
Розбита чаша без вина,
Народ без сина і без брата.

Схилімо голови... Новий удар.
Нова стріла в розбиті груди...
Упав орел, упав з-під хмар,
І вже його нема й не буде.

Упав орел... Високі небеса
Орлиних крил уже не бачуть,
Умерла гордість і краса,
Душа і очі плачуть.

О, не хиліть голов своїх в журбі,
Найдіть на рани ліки.
Хто умирає в боротьбі,
В серцях живе во віки!

Живе! Хай Чайка-Мати над Орлом
Не вється і не квилить,
Хай ворог сам віддасть чолом
І голову похилить.

Д. Карманський.

З ПОЕМИ: „НЕ КАМЯНІЙТЕ".

...камяніймо на німих могилах
...руну сліз не ллять безпільно.
Нехай кров кипить грає вам у жилах,
Най пісня ваша гомонить весільно.

Чи вам не видно, що велике Слово
Не сколихнуло ще самого споду?
Що ще не встала міліонова
Голодна сила велитня-народу?

Не приманливі духом недокровних,
Ножів священних з рук не випускайте!
Сталіть хотіння в муках невимовних
І віру в чудо в серці вашім майте.

Бо чудо буде! Вихрами зірвуться
З данців просоння вимучені села
І ріки крови полем понесуться!
Чогож вас давить думка невесела?"

Г. Чупринка.

РІДНИЙ КРАЙ.

Розкішний степ... Убогі села...
Це ти, мій краю чарівний?
Мій рідний край такий веселий,
Мій рідний край такий сумний!

Як часто я в своїх надіях
З тобою, краю мій, живу,
Бо віриш я — не тільки в мріях —
Ти будеш вільним наяву!

Твої сини на всі дороги
Старшеми вбогими пішли,
Давно чумацькі круторогі
Вони попродали вол...

Давно степи мої широкі
Вони задармо оддали,
Гайки розкішні і високі
Другії власники звели.

Нащадки правдиві дебелих
В ярмі тягнуть твої сини...
Мій рідний край такий веселий,
Мій рідний край такий сумний!

А всеж надіями вічними жаром
Твої сини вже розпеклись,
О, краю мій, колись недаром
Ти будеш вільним, як колись.

Розкішний степ... Убогі села...
Це ти, мій краю чарівний?
Мій рідний край такий веселий,
Мій рідний край такий сумний.

ДОЛЯРИ В СОЮЗ СОВІТСЬКИХ РЕПУБЛИК! ДОЛЯРИ

ГАРАНТУЄМО ЗА ДОРУЧЕННЯ

в АМЕРИКАНСЬКИХ ДОЛЯРАХ гроші, висланих через БАЛТІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКУ ЛІНІЮ ДО ВСІХ КРАЇН СОВІТСЬКОГО СОЮЗА.

Ми переховуємо і показуємо на бажання ПОКВІТОВАННЯ З ВЛАСНОРУЧНИМ ПІДПИСОМ тих людей, що дістали доляри в совітських краях.

Переказі, поручені нам, ПЕРЕСИЛАЄМО ТОЧНО І В МОЖЛИВО НАЙКОРОТШІМ ЧАСІ. Пересилкові оплати дуже приступні.

Останніми часами МИ ПЕРЕСЛАЛИ ДЛЯ НАШИХ КЛІЄНТІВ

ОКОЛО 4 МІЛІОНИ В АМЕРИКАНСЬКИХ ДОЛЯРАХ

до всіх частей світа без найменшої трудности.

ДО АМЕРИКИ СПРОВАДЖУЄМО ЖІНКИ І ДІТИ до 21-го року життя, також й нетвожані; дальше ФАРМЕРСЬКИХ РОБІТНИКІВ, котрі мають пріоритет у кватї перед другими іміґрантами.

До рідного краю ПРИГОТОВЛЮЄМО СПІЛЬНІ ПРОГУЛЬКИ, і ТОЙ, хто купує карту корабельну у нас, ЗАОЩАДИТЬ ОКОЛО 50 ДОЛЯРІВ.

ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВІТА.

ВИШУКУЄМО дати приїзду й НАЗВИ КОРАБЛІВ.

Полагоджуємо всякі СТАРОКРАЄВІ Й АМЕРИКАНСЬКІ СПРАВИ.

Виготовлюємо КОНТРАКТИ КУПНА й продажі, ПОВНОВЛАСТИ, скрипти довжні і т. д.

ПИШІТЬ та ПРИХОДІТЬ з повним довірям ДО ІСНУЮЧОГО ВІД ЛІТ

АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО БЮРА,

THE GLOBE SERVICE CORPORATION,

30 EAST 7th STREET, Tel.: Orch. 8968 NEW YORK CITY.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Всіх моїх приятелів, знакомих і інтересованих повідомляю, що я став співпрацівником знаного вже від літ із солідности і ретельности

ШИФКАРТОВО-НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА С. КОВБАСНЮКА

277 ІСТ 10-та УЛИЦЯ В НЮ ЙОРКУ,

де з тою самою ввічливістю і точністю, як від около 20 літ, обслужу кожного інтересованого у всіх справах, входячих в круг ділання того бюра. 238—

Запамятайте собі мій новий адрес, де застанете мене кождого дня від 9 години рано до 8 год. вечером, а в неділі від год. 10 рано до 2 пополудні.

До побачення отже з вами

ВОЛОДИМИР КНИГИНИЦЬКИЙ

277 EAST 10th ST., NEW YORK, N. Y.

ATWATER KENT SCREEN-GRID RADIO

ОСТАННЄ СЛОВО В РАДІО

АТВАТЕР-КЕНТ СКРІН-ГРИД РАДІО

в цім чудовім Горіховім Кабінеті з Динамічним Мовником

$136,00

$2 ТИЖНЕВО

ПОБАЧТЕ ЙОГО І ПОСЛУХАЙТЕ! ПОДИВЛЯЙТЕ ЙОГО!

Легкі умови набуття. Малі тижневі або місячні сплати.

СТАРА СОЛІДНА

EUROPEAN PHONOGRAPH Co.

10th St. & Ave. A., New York City

ДОЛЯРИ

ПОСИЛАЄМО по значно знижених ціні ПОСПІШНО І ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуємо на послідній почті в краю.

ДО АМЕРИКИ спроваджуємо жінок і дітей навіть до тих, що не мають горожанських паперів на підставі нового закона.

АТЕСТАЦІЯ нотаріяльних документів та полагодження СТАРОКРАЄВИХ СПРАВ. Контракти, повновласти, афідевіти, паспорти та пермити.

ПРОДАЄМО ДОМИ, ФАРМИ, ЛОТИ та різні бизнеси по дуже приступних цінах.

ВИШУКУЄМО назви кораблів і день приїзду до Америки.

Голосіться у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну обслугу 298—

S. KOWBASNIUK

277 E. 10th STREET (між 1-ою і Евню А), NEW YORK, N. Y.

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛАД УБРАНЬ

поручає на сезон весняні убрання для мущин і хлопців.

НАЛЬТА ВЕСНЯНОЇ МОДИ ПО ПРИСТУПНИХ ЦІНАХ.

Прийдіть а побачите мій великий вибір.

ONDRIS CLOTHING CO.

113 AVE. A, при 7-мій ул., NEW YORK, N. Y.

Telephone: ORCHARD 1667

Правильно.

Жінка: Ти часом виглядаєш як дійсний мущина, а часом не наче баба. Як це розуміти?
Чоловік: Це бусить бути одідичення. Одна половина моїх предків мусіли бути мущини, а друга половина жінки.

—o—

Учитель питає в школі, що значить „злодій". Ніхто не знає. „Ну, як мене назвеш, колиб я вложив руку в твою кишеню і витягнув у тебе двацять золотих?" — Чудотворцем — відказує ученик.

—o—

Андрій: Моя жінка проковтнула 5 грошів.
Михайло: Кличте лікаря.
Андрій: Хібаб дурний був за 5 грошів платити аж 5 золотих.

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., УВАГА!

ТОВАРИСТВО ЄДНІСТЬ

— устроює —

ВЕЛИЧАВИЙ МАСКОВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 19. ЖОВТНЯ 1929

В УКР. РОБ. ДОМІ,

59 BEACON ST., NEWARK, N. J.

Початок точно в год. 7. вечер.

Вступ 40 центів.

Комітет закупив богато дарунків для тих, що найліпше будуть замасковані. Хто не має костюмів, то може собі позичити в Товаристві. Завідатель і характеризатор будуть на галі. Будуть приграваті дві великі злучені орхестри. Прийдіть, а не пожалуєте.

239,43,5 Комітет.

УВАГА! — САВТ ПЛЕЙНФІЛД!

ЗАХОДОМ ТОВ. ПРОСВІТА, відділ 312 Укр. Народ. Союза

— відограється —

представлення під заголовком

БУВАЛЬЩИНА

В СУБОТУ, 12. ЖОВТНЯ 1929

В УКР. НАРОДНІМ ДОМІ,

ПРИ УЛ. DELMOR і BELMONT AVE.

Початок точно в годині 7-ій вечер, а опісля БАЛЬ.

Вступ 35 цнт.; діти 15 цнт.

На се представлення запрошується всіх місцевих і околичних Українців побачити сеґарне представлення, котре ще не було гране в сій околиці. По представленню будуть також і монольоґи, котрі скаже С. Туз і тов. Семенюк. 237,9

Комітет.

ПОЗІР! НЮАРК, Н. ДЖ.!

ЗАХОДОМ Т-ВА ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, ПРИ СПІВУЧАСТИ Т-ВА „ЄДНІСТЬ"

— відограється —

комедія в 3-ох діях під наголовком:

„ОДРУЖІННЯ"

В СУБОТУ, 12. ЖОВТНЯ 1929

В УКР. РОБІТНИЧІЙ ГАЛІ,

57-59 BEACON ST., NEWARK, N. J.

По представленню БАЛЬ до пізної ночі.

Початок в год. 8-мій вечером.

Вступ 50 центів.

Найбільший і найліпший вибір Українських і Російських Рекордів можете знайти у нас.

Почту оплачуємо самі, коли замовлення є на 5 або більше рекордів.

ДАРОМ ПАЧКУ ГОЛОК ДО КОЖДОГО ЗАМОВЛЕННЯ РЕКОРДІВ.

Ми висилаємо те, що ви замовите. Рекорди є добре опаковані і ГАРАНТУЄМО, що дійдуть до вас в найліпшому порядку. Замовлення висилаємо того самого дня.

Columbia

ПОПРОБУЙТЕ НАШУ ОБСЛУГУ. ЗАМОВТЕ НИНІ ТО ЗАВСІГДИ БУДЕТЕ ЗАМОВЛЯТИ У НАС.

ЛЮБА ВЕСЕЛА, СОПРАН, з акомпан. орхестри
27194F (Віють вітри / (Ой, там у лісі

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ, БАРІТОН, з акомпан. орхестри
27193F (Кажуть люди / (За горами, за лісами

УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА
27192F (Полька „Горпина" / (Козак „Петрушка"

ОРХЕСТРА БРАТТЯ „ГОЛУТЯКИ-КУЗЯНИ"
27191F (Зелена поляна / (Широкий місточок
27190F (Як я прийшов з корчми до дому, / (Каська ґембу дає, Марина ся сміє.
27185F (Горіла сосна / (Затож ми ся дівче сподобало
27182F (Червона ружа, жовтий квіт / (На Поділю білий камінь.

САМУІЛ ПИЛИП І ЙОГО ЛЕМКІВСЬКА ОРХЕСТРА.
27189F (Музика в корчмі, танець / (Де ти був Янічку, полька
27186F (Лемківський Мадяр, танець / (Лемківська тряска, танець

ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ І НАША РОЗА КРАСНОВСЬКА, з акомпан. орхестри
27188F (Живва / (Бувай здорова
27184F (Лобода / (Пристріт
27183F (Презент з Европи / (Пан фрейтер

УКРАЇНСЬКА ОРХЕСТРА ПАВЛА ГУМЕНЮКА
27187F (Метелиця-сницовиця, танець / (Козак Завидія, танець
27178F (Танець по шлюбі / (Полька для всіх

МИХАЛО ЗАЗУЛЯК, БАРІТОН, з акомпан. орхестри.
70017F (Хто, хто, Николая любить ч.1 / (Хто, хто, Николая любить, ч.2

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „СУРМА", з акомпан. орхестри. — Сопран сольо Е. Корнат.
70015F (Вечерниці, часть 1 / (Вечерниці, часть 2

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „СУРМА", з акомпан. орхестри. — Сопран сольо Віра Барчанівна.
70016F (Вечерниці, часть 3 / (Вечерниці, часть 4

ЛЕМКІВСЬКА ОРХЕСТРА ІВАНА КОЛОЧАКА.
Співають: Юстина Мусяла, Дорка Петрочко і Тимко Крукар.
27181F (Лімківський Балець, часть 1 / (Лемківський Балець, часть 2

МАРКО ЗЕЛІЗНИЙ З МАКСИМОВКИ з акомпон. ліри.
27180F (Пісня про жовняра, часть 1 / (Пісня про жовняра, часть 2

САМУІЛ ПИЛИП, ДЖАН КАРЛЯК І ЇХ ЛЕМКІВСЬКА ОРХЕСТРА.
27179F (Скрипка грає, бас гуде, / (Далівський танець. танець

ДОБРЕ ПРОДАЮЧІСЯ ПОПЕРЕДНО ВИДАНІ РЕКОРДИ:

27152F	Алелуя, я бом	Евген Жуковський
27156F	Брехня	Евген Жуковський
27158F	Було, тай нема	Евген Жуковський
27166F	Чому, Галю, не танцюєш	Українська Орхестра Павла Гуменюка
27176F	Добра тота жена, що мужа шанує	Орх. Братів Голутяки-Кузяни
27173F	Дрібний танець	Орхестра Братів Голутяки-Кузяни
27170F	Фіксований чоловік, ч. 1 і 2	Е. Жуковський і Наша Р. Красновська
27151F	Гей гук, мати, гук	Петро Ординський
27166F	Їде, їде Зельман	Українська орхестра Павла Гуменюка
27169F	Івана Лопушника	Українська орхестра Павла Гуменюка
70014F	Коломейка на весіллю, танець	Укр. Орхестра Павла Гуменюка
70014F	Коломия не помия, танець	Укр. орхестра Павла Гуменюка
27171F	Лемківська Тромбля	Орхестра Браті вГолутяки-Кузяни
27177F	Лемківський штаєр, танець	С. Пилип, І. Карляк і їх Лемк. орх.
27160F	Лемківський танець	Орхестра Братів Голутяки-Кузяни
70012F	Лемківське весілля, часть 1 і 2	Орхестра Павла Гуменюка
27175F	Лемківські придани, ч. 1 і 2	Лемк. орх. Ів. Колочака
27163F	Люлька-файка	Евген Жуковський
27156F	На фармі	Евген Жуковський
27160F	На зеленій межі, полька	Орхестра Братів Голутяки-Кузяни
27158F	Наш Хаїм щоб здоров	Евген Жуковський
27147F	О, не забудь	М. Марущак
27161F	Обертана з молодим	Орхестра Братів Голутяки-Кузяни
27161F	Одрехівська полька	Орхестра Братів Голутяки-Кузяни
27157F	Ой, зацвила калинонька	М. Марущак
27153F	Ой, не стелися хрещатий барвінку	М. Марущак
27147F	Помарніла наша доля	М. Марущак
27171F	Посяли Ґуралі овес	Орхестра Братів Голутяки-Кузяни
27172F	Пиймо, друзі, вальс	Колюмбія Українська Орхестра
27151F	Розлилися круті беріжечки	П. Ординський
27165F	Спить жінка, тай не чує	Волод. Ділоф і О. Лотошинська
27154F	Спросини, часть 1 і 2	Орхестра П. Гуменюка
27152F	Станція „Зімна Вода"	Евген Жуковський
27168F	Старости, часть 1 і 2	Е. Жуковський і Наша Роза Красновська.
27172F	Старосвітська коломийка	Колюмбія Українська Орхестра
27149F	Старий як малий	Евген Жуковський і Наша Роза Красновська
27163F	Щаслива	Евген Жуковський
27162F	Там на луці зеленій	Орхестра Братів Голутяки-Кузяни
27165F	Танцювала риба з раком, а петрушка з пастернаком	Володимир Ділоф і О. Лотошинська
27143F	Танець мого кума	Українська Орхестра Павла Гуменюка
27164F	Танець на вигоні	Українська Орхестра Павла Гуменюка
27162F	Татуню, мамуню, цибуля стуняла	Орх. Братів Голутяки-Кузяни
27157F	Темна нічка тай не видная	М. Марущак
27174F	Толока	Евген Жуковський і Наша Роза Красновська
27169F	Туга за родиною	Українська Орхестра Павла Гуменюка
70009F	Українське весілля в Америці, ч. 1 і 2	Укр. Орх. П. Гуменюка
70007F	Укрнаїнський баль в Америці, часть 1 і 2	Укр. Орх. П. Гуменюка
27149F	Вдовиця	Евген Жуковський і Наша Роза Красновська
27159F	Вечерниці, часть 1 і 2	Українська Орхестра Павла Гуменюка
27167F	Великодний бовтун, часть 1 і 2	Евген Жуковський і Наша Роза Красновська
27173F	Весела музика, танець	Орхестра Братів Голутяки-Кузяни
27164F	Запорожець полька	Українська Орхестра Павла Гуменюка
27176F	Згубила запаску	Орхестра Братів Голутяки-Кузяни
27153F	Журож мой, журо	М. Марущак
27174F	Зводини	Евген Жуковський і Наша Роза Красновська
27177F	Жиндранівська полька	С. Пилип, І. Карляк і їх Лемк. Орх.

Пишіть по безплатний катальог українських і російських рекордів. Ми висилаємо за посліплатою по цілих Злучених Державах і Канаді.

UKRAINIAN AMERICAN RECORD CO.,

86 Second Ave., близько 5-ї вул. Dept. S. New York City

ФІЛІЯ: 6 E. 14th ST., коло 5th Avenue, NEW YORK, N. Y.

Відтворено кождого дня і в неділі.

ВИКАЗ ТИХ, ЩО БАЖАЮТЬ ВОЛІ РІДНОМУ КРАЄВИ.

(Жертви, надіслані до Обєднання в серпні 1929 року).

Перт Амбой, Н. Дж. Церковна Громада переслала збірку, призначену на Інвалідів $25.48, а на Рідну Школу $8.55. Разом 34.03

Дітройт, Миш. д. Михальчук переслав на укр. інвалідів 10.00

Вунсакет, Р. Ай. д. Мацелюх жертвував на Рев. Фонд 1.00

Вунсакет, Р. Ай. д. Базан переслав збірку, призначену на укр. інвалідів 17.00

Ню Йорк Сіті. д. Беднарчик переслав збірку, призначену на Читальню Просвіти і Кооперативу в Красичах 26.50

Дітройт, Миш. д. Лобур жертвував на Військову Організацію 2.00

Бейон, Н. Дж. о. Захарко переслав збірку, призначену на укр. інвалідів 84.36

Джерзи Сіті, Н. Дж. д. Пігура переслав від Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270 У. Н. Союза, як податок. Жертвували по 50 ц.: В. Гіль, О. Яцків, В. Жарський, І. Бобовник, Ю. Гук, Г. Гуменюк, І. Потонік, М. Косоноцький, С. Сайчук, С. Кіцей, Л. Кулич, М. Гурчинський, М. Баран, Й. Жарський, Я. Осміловський, Я. Сай, С. Мисак, Н. Пігура, А. Сайчук, А. Лютий, Р. Булик, Г. Дячик, М. Салюк, І. Грубець, О. Колісник, І. Станіславишин, Н. Заяць, Г. Шемлій, А. Бусько, І. Василюк, М. Стегніцький, С. Кот, С. Гриник, І. Мищь, Й. Кірат, Й. Лоєвич, С. Гріця, А. Ярош, А. Мазур, А. Корпель, Г. Шустикевич, Г. Федів, П. Грабар, А. Кірат, Н. Леуш і В. Маланяк. Разом 23.00

Дітройт, Миш. д. Войтович переслав на Просвіту $3, а на інвалідів $5, а Юлія Войтович жертвувала на інвалідів $2. Разом .. 10.00

Бріджпорт, Конн. д. Вишь переслав збірку, призначену на політичних вязнів 9.00

Клівленд, О. д. Шмагала переслав збірку, зібрану на мітінгу Тов. Укр. Демократичної Січи, призначену на Укр. Пастунів ... 23.25

Джерзі Сіті, Н. Дж. Збірка Комітету читальні на будову Читальні Просвіти в Стрілисках Старих, повіт Бібрка 155,50

Вайнленд, Н. Дж. д. Холявський жертвував на Рідну Школу $2, а на укр. інвалідів $5. Разом 7.00

Гіндзел, Н. Г., і Дірфілд, Масс. Жертва бр. св. Івана Хрестителя, від. 34 У. Р. С. і Тов. Галицька Січ на укр. інвалідів 21.00

Елизабет, Н. Дж. Збірка, зібрана парохіянами в Зелені Свята, призначена на укр. інвалідів 90.00

Вандергріфт, Па. д. Іваночко переслав збірку, призначену на укр. інвалідів 12.50

Елизабет, Н. Дж. Тов. Запорожська Січ, від. 3 У. Н. С., жертвувало на укр. інвалідів 10.00

Клівленд, О. д. Задерецький переслав збірку в гром. Сушка, призначену на революц фонд ... 10.50

Сиракюз, Н. Й. д. Туркевич жертвував на Укр. Скавтів 1.00

Бофало, Н. Й. д. Сидорович переслав збірку, призначену на укр. інвалідів $6.50, а на пластунів $1. Разом 7.50

Шикаго, Ілл. д. Подола переслав збірку з забави, призначену на боєвий фонд 11.00

Шикаго, Ілл. д. Жовнірчак переслав збірку з забави в гром. Щербатого, призначену $10 на В. О., а $5 на укр. інвалідів ... 15.00

Манчестер, Н. Г. д. Кухар переслав збірку на укр. інвалідів .. 13.28

Нюарк, Н. Дж. о. Кушнір переслав збірку з пікніку Укр. Пр. Громади на укр. інвалідів 18.45

Ютика, Н. Й. д. Гарматюк переслав збірку на укр. інвалідів .. 21.40

Бриджпорт, Конн. д. Слівінський переслав від Громади на боєвий фонд 30.00

Сиракюз, Н. Й. д. Туркевич переслав збірку на укр. інвалідів $16, а на місячник „Нові Шляхи" $5. Разом 21.00

Амстердам, Н. Й. д. Варшона переслав збірку в церкві на краєві сироти. 2.90

Дерби, Конн. д. Василь Захаревич жертвував на укр. пластунів 2.00

Ню Йорк Сіті. д. Посацький жертвував на пресовий фонд „Сурми" $5.00

Ансонія, Конн. Анна Зборівська і Йосифа Домарецька жертвували по $2 на пластунів 4.00

Монесен, Па. о. Дмитрик переслав збірку в день Зелених Свят, призначену на укр. інвалідів .. 10.00

Ню Йорк Сіті. д. Турчинський жертвував на інвалідів $2, на Рідну Школу $2, і на боєвий фонд $1. Разом 5.00

Алентавн, Па. д. Пилюк переслав збірку з хрестин в гром. Іваницького, призначену на укр. інвалідів 5.00

Джерзи Сіті, Н. Дж. Жертва І. Жили $5 і А. Онисчка $2 на укр. інвалідів 7.00

Спрінг Гарден, Каліф. д. Саміла жертвував на укр. інвалідів .. 15.00

Клівленд, О. д. Степаник переслав збірку з хрестин в гром. Корди, призначену на укр. пластунів 9.50

Шикаго, Ілл. д. Жовнірчак переслав від Укр. Рідної Школи жертву на укр. інвалідів 5.00

Акрон, О. д. Сорока переслав збірку, призначену на укр. інвалідів 11.00

Бофало, Н. Й. д. Ковальчук переслав збірку з концерту в Укр. Нар. Домі $11.20, з панахиди в церкві $8.08, з галі парохіяльної $11.08 і від Бр. св. Івана Хрестителя як дар $15. Разом призначено на укр. інвалідів 45.36

Разом зібрано на Рідний Край в місяцю серпні 1929 $812.03

— **Цікаве.**

— Кумо! Кілько ваша корова дає денно молока?

— 10 літрів...

— А кілько продаєте?

— Пятнацять.

ПОЗІР! СИРАКЮЗ, Н. Й.! ПОЗІР!

ПЕРШИЙ МІТІНҐ ШОФЕРІВ

від автомобілів і авто-троків відбудеться У ВІВТОРОК, 15. ЖОВТНЯ 1929 р., в год. 7-ій вечером, в гали Kosciuszko, 701 Fayette St., Syracuse, N. Y. — Вступ 25 цнт. 238-9

Остап Вишня.

КІНЬ, ЧИ КОРОВА?

В газеті зачеплено надзвичайно цікаву справу — про заміну в сільськім господарстві коня коровою.

Арґументи на підставі досвідів Носівської сільсько-господарської стації дуже сильні.

Кінь у господарстві на 4—5 десятинах землі не виплачується.

Корова дає користь, бо й молоко буде, і годувати дешевше, а робота однаково...

Одне слово:

— За корову!

І я за корову!

Геть коня, бо дорогий!

Може реготатиметесь:

— А як коровою в гості їздити?

— А як коровами весілля справляти?

Ого-го-го! Ще й як!

Треба вам, приміром, у гості до куми на хутір.

Любесенько собі з вечора підгодовуйте корівчину пійлом, чи там чимось иншим, а вранці, як на світ благословиться, запрягаєте в натачанку*) „Муру чи „Лису" і:

— Гей!

Коли це зимою, берете з собою три-чотири стручки червоного перцю. Виїхавши за село, ви хреститесь, перехрещуєте дітей і жінку й кричите:

— Держись!

І кладете корові стручок...

Запевняю вас, що скоріш ніж найліпшим рисаком до куми доїдете...

Не забувайте тільки добре загнуздати (краще навіть на трензеля взяти) та добре правуйте, а то й хутір промчите, як не вдержите та у ворота не направите...

Це взімку.

Влітку навіть на перець тратитись не треба!

А просто виїздите за село й починаєте разом із жінкою та старшенькими діточками:

Ґедз з-з! Ґедз-з-з! Ґедз-з-з!

Не зчуєтесь навіть, коли й на хуторі будете!

Таксамо, якщо й весілля трапиться...

Позичаєте в сусідів ще дві корові й запрягаєте трійку...

На роги навішуєте дзвоники, у хвіст заплітаєте стяжки.

І таксамо: взімку — перець, а влітку — бояри й дружки: Ґедз-з-з!

І літатимуть селом весільні тачанки чи вози, як мухи...

Так що з цього боку ніякої, як бачите, небезпеки для села нема, а сама користь...

— — — — — —

Корова, значить, на селі коня заміняє...

А як у місті?

Гадаю, що й тут це з успіхом можна зробити. Справді.

Коли на селі в господарстві, де є 4—5 десятин землі, кінь не виплачується, то в місті, де візник не має й клаптика тої землі, кінь — просто розор!**)

А корова — скарб...

І пасажирів возитиме, і молоко даватиме, і хазяїна не руйнуватиме.

Траплятимуться, певна річ, такі випадки:

— Ванька, вільний?

— Чичас***). Ось тільки „Катьку" видою!

Трохи, звичайно, постоїте, але потім яке задоволення!

Тепер ви їдете, і до вас звертається візник:

— Пане! Покуримо?!

А тоді:

— Пане! Чи стьобнем моньки?!. Тількищо зпід корови!

І для здоровля корисно, і їхати весело...

От тільки кувати корів погано...

Але й це можна усунути...

Кальоші для них можна ж зробити, щоб не ховзались...

Одне слово:

— Дорогу корові!

*) Візок.
**) Руїна.
***) Сейчас.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ПОШУКУЮ свого сина Дмитра Стефанюка з села Хомяківки, пов. Товмач, Галичина. Дорогий сину, дай про себе вістку рідній матері. Грошей від тебе не хочу, тільки відізвися до мене, я маю дуже важну справу щодо маєтку, бо я вже стара, то хотілаб якийсь порядок зробити поки ще жию. Колиб хто з поваж. читачів знав щонебудь про нього, то прошу ласкаво написати. **ПАЛАНА СТЕФАНЮК, село Хомяківка, повіт Товмач, Галичина.** 235-41

САМОТНИЙ пошукує старшої дівчини або молодої вдови у віці від 25 до 35 літ, може бути з одною дитиною, до заряду дому. Я маю 38 літ і свій власний бизнес. Ласкаві зголошення прошу слати на адресу:
MICH. KOVALCHUK, 236-9
73 Madison Ave., New York, N. Y.

ВДОВЕЦЬ пошукує старшої женщини у віці 45 до 48 літ, до заряду дому. Ласкаві зголошення прошу слати на адресу: 238-40
MICH. POLIANSKY,
REVLOC, PA.

ПОШУКУЮ дівчини до ресторанту, у віці від 20 до 30 літ; вимагаю доброго знання і характеру. Я сам властитель і проваджу 3 роки сей бизнес. По близші інформації пишіть на адресу: 238-9
D. BOBY,
100 W. 14th St., Elmira Heights, N. Y.

МАРІЮ КУЗЬМОВУ з села Цеброва, пов. Тернопіль, яка виїхала в 1926 році до Арґентини, пошукує брат Михайло Кузьма. Відомости подавати на адресу: 238-9
MICHAL KUZMA,
Kolozruky, p. p. Obrnice u Mostu, Tchecoslovaquie.

ФАРМА 65 акрів, дім 7 кімнат, вся фармерська машинерія, худоба збір. Заміняє за дім в Garfield, N. J. Пишіть по англійськи: 236-9
DANIEL F. BATTA, R. D. 2,
Box 89, Flemington, N. J.

НА ПРОДАЖ меблі на 3 кімнати. Можна купити їх дешево. Голоситися під ч.: 236-41
17 ST. MARKS PLACE
(другий поверх ч. 10)
NEW YORK, N. Y.

НА ПРОДАЖ РЕСТАВРАНТ COFFEE POT

Робить добрий бизнес. Продається з причини непорозуміння між спільниками. Добра нагода для скорого купця.

TANSKI,
17 Saint Marks Place,
(East 8th Street),
NEW YORK CITY.

ПРОДАЄ ДОМИ в місті НЮ ЙОРКУ і околиці
Українська Фірма
С. ФЕСОЛОВИЧА І М. КЕБЗІСТОГО EXCHANGE REALTY CO.
41 East 7th St., New York City
Tel. Orchard 9677. 16

UKRAINIAN Finance & Investment Corp. of Newark, N. J. Випожичає гроші на 1, 2 і 3 морґечі. Шери продається: Preferred шер $25.00, Common шер $20.00. По всякі інформації голоситься до которогобудь з понизших урядників: **І. Лисак**, предс., 163 Myrtle Ave., Irvington, N. J.; **М. Брудер**, секр., 17 Market St., Newark, N. J.; **Т. Каськів**, касієр, 600 High St., Newark, N. J.

НОВІ УКРАЇНСЬКІ МЕЛЬОДІЇ
на скрипку і піяно, зібрав і спорядкував ЙОСИФ СНІГУР
ВИДАННЯ УКРАЇНСЬКОГО БАЗАРУ НЮАРК, Н. ДЖ.
Ці ноти надаються дуже добре до концертів і инших публичних виступів.
Ціна 50 центів.
Для книгарень і музичних складів ціна гуртова.
ГОЛОВНИЙ СКЛАД:
UKRAINIAN BAZAAR
47 BEACON ST., NEWARK, N. J.

АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVE., CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах; займається переглянанням абстрактів виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокраєві патентові і прочі справи. 191—

Feen-a-mint
The Laxative You Chew Like Gum
No Taste But the Mint
At Druggists—15c, 25c

ПОЗБУДЬТЕСЯ ШКІРНОЇ НЕДУГИ

через уживання знаменитої Гоючої Масти „SAWIEC", котра принесла скору поміч тисячам, які є вповні вдоволені з її знаменитого результату.

У всяких випадках, як: екзема, свербіння, опарення, задавнені рани, текучі рани і всякі другі шкірні недомагання, всегда уживайте цю знамениту масть. Вдоволення гарантоване. Ціна $1.00. Залучіть 10 центів марками на пересилку, а за „Sawiec" заплатите листоношеви при доручению.

WAKIE PRODUCTS CORP.
Dept. U-10, BLOOMFIELD, N. J.

WAKIE PRODUCTS CORP.

УКРАЇНСЬКИЙ ЗОЛОТНИЧИЙ СКЛАД.

LIBERTY

Много людей переконалися, що по діяменти, годинники, перстені, обручки та инші золоті річи найлучше звернутись до складу
ПЕТРА ДРАКОВА
149 AVENUE A, NEW YORK CITY.
помежи 9. і 10 вул.
Також направляємо годинники під ґарантією. 225—

ЯК РОЗБУДОВУЄТЬСЯ ПЕРША УКРАЇНСЬКА КОЛЬОНІЯ В АМЕРИЦІ А ПОЛОЖЕНА В МІЛЗІЛ, Н. ДЖ.

Теперішними часами поселилися слідуючі:

Іван Найда, Филаделфія, Па. Антін Мурований, Реново, Па. Іван Деревляний, Реново, Па. Стефан Сахарнацький, Реново, Па. Стефан Патен, Ст. Франкоіс, Мо. Петро Козак, Бріджпорт, Па. Теодор Зубрицький, Филаделфія, Па. Михайло Стельмах, Палмертон, Па. о. Вол. Петрівський, Нантікок, Па. Михайло Пеленський, Филаделфія, Па. Григорий Кирилюк, Флорида.

Ті, що купили, а ще не побудувалися: Михайло Рибак, Филаделфія, Па. Ілько Кісь, Филаделфія, Па. Семен Рутецький, Филаделфія, Па. Михайло Полохайло, Филаделфія, Па. Андрій Антолік, Филаделфія, Па. Іван Лишак, Шамокін, Па. Лев Лучкович, В. Колінґзвуд, Н. Дж.

От бачите, де будучність: А ми маємо на тисячу родин місце, що можуть поселитися одні попри других. **Не один думає,** щоби мати пару акрів землі, а ще тут у місті, де роблю, то добре поводилобся. А то можна мати, але у Мілвіл, бо всі землі, які продаємо, і на котрих поселилися Українці, лежать в місті Мілвіл. **Отже для тих,** що дбають про свою будучність і своїх дітий, варта сказати, що діти можуть користати з міських народних і висших шкіл, а кромі сього учитися в українській школі. По скінченню школи вони не мусять покидати родинного дому, бо мають на місци міську вигоду, відповідне заняття, а при тім всім чистий і здоровий воздух. Хто хоче про все те на місци переконатися, нехай приїде, або пише на адресу:

ВАСИЛЬ МАТОЛИЧ,
640 W. Main Street, Millville, N. J.
(Tel. Millville 577).

НА ПРОДАЖ ФАРМИ В СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗИ.

ФАРМА 26 акрів, земля дуже добра, овочевий сад, ріка до купання і риболовства, ¾ милі до міста і великих фабрик, українська школа і церква на місци, 33 милі від Ню Йорку. Дім дуже добрий з 10 гарних кімнат, забудовання і фармерські знаряди в якнайліпшим стані, весь сьогорічний збір з поля, 1 дійна корова, 1 ялівка, 2 молоді коні, безроги, 450 курей. Фарма приносить великий дохід. Продається з причини, що фармер застарий і не може працювати. Ціна $7,500, Перший говермент морґедж $3,500, вплати $3,000, а $1,000 на кілька літ до сплати. 3 фарми все можна продавати на місци.

ФАРМА 18 акрів, земля огородова, овочевий сад, ½ милі до міста і стації колійової, в гарнім положенню, сусіди свої люде, дім 5 літ старий, 6 великих кімнат, електричне світло, забудовання фармерські і знаряди в як найліпшим стані, 3 гарних молодих коров, безроги, около 250 курей і 12 гусей. Ціна $6,500, готівкою $2,000, а решта на вигідні сплати на довгі літа.

10 АКРІВ чистої землі до садження ярини, ¾ милі до міста і великих фабрик. Українська церков і школа на місци. Ціна за готівку $1,750. Голоситися: **Fesolovich Realty Co., 41 East 7th St., New York, N. Y.** Офіс отворений від 9 рано до 9-тої вечер. 235-6,9

ПАТЕНТИ

BRYANT AND LOWRY
Registered Patent Attorneys,
310 VICTOR BUILDING,
WASHINGTON, D. C.

Пишіть по Описи і Шкіци та гар но ілюстровану Патентову Книжку. Обі висилаємо, на жадання, даром. Напишіть також над яким винаходом працюєте тепер і пришліть нам шкіц і опис до переглянення, щоб забезпечити вашi права скоро. Найбільші признання, умірковані ціни, скора обслуга, понад 25 літ практики. На ваші запити відповідаємо даром.

АКУШЕРКА
Житомирського Шпиталя для Породів і Київського Александровського Заведення Шпиталь. — Поради і помочі.
B. E. SHMULENSON,
271 E. Broadway, 1st S., New York
Tel. Orchard 8121

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ.

ЕМІЛІЯ УГОРЧАКОВА має великий склад найкращих українських строїв і ріжних костюмів до аматорських представлень і народних виступів, як також прибори до характеризовання. При замовленнях треба присилати точний спис осіб і потрібних річей. Випозичає також народні строї хотячим фотографуватися. Замовлення на костюми до представлень треба присилати що найменьше 8 днів перед представленнем на слідуючу адресу:
Mrs. E. UHORCHAK,
216 Washington St., Jersey City, N. J.

ДОКТОР МЕДИЦИНИ
НЕОНІЛЯ ПЕЛЕХОВИЧ
ВЕДЕ ЗАГАЛЬНУ ЛІКАРСЬКУ ПРАКТИКУ
307 EAST 10th STREET,
(TOMPKINS SQUARE)
NEW YORK, N. Y.
ГОДИНИ ПРИНЯТЬ:
від понеділка до пятниці від 6—8 вечер
субота 11—4 попол.
свята (америк.) 10—1 попол.
Tel. STUYVESANT 4211. 165

НОВІСТЬ!
Появилась перша українська новеля на американськім континенті
„МАҐІЧНЕ МІСТО"
Новеля на тлі укр.-американського життя.
Займаючий романс... небувалі годи... Кольоритні описи природи... Читається як казка з „Тисячі Одної Ночі"! — Богато ілюстрована! Великого змісту. — Можна набути залучаючи переказ на 50 ц., лише адресою:
M. PETRIWSKY,
195 Queen St. W., Toronto, Ont. Can.

DR. M. SMITH
переніс свій офіс під число
67 EAST 7th STREET
NEW YORK CITY
TEL. ORCHARD 6072

Dr. A. L. CEASAR
спеціяліст у всіх горобах
ОЧИЙ, УХ, НОСА І ГОРЛА
Години: 10—12, 6—8. 127 EAST 84th STREET межи Park і Lexington Ave. NEW YORK, N. Y.
В неділі від 10 рано до 1 пополудни.

Dr. SIMON BLOOM
Спеціяліст від уха, носа і горла.
1530 SHERIDAN AVE., NEW YORK
Near Mt. Eden Avenue
Години офісові: 9—11 рано
Телефон: Davenport 0697
67 EAST 7th ST., NEW YORK, N. Y.
Години офісові: 1-2 попол.; 6-7.30 веч.
Телефон: Orchard 6072.

ПОКОНАНО РЕВМАТИЗМ
Нові і Улпшені Gold Medal Haarlem Oil Капсульки усувають болі і терпіння, спричинені недомаганнями Нирок, Печінки і Міхура. Це не є якесь новітне медичне відкриття, але відоме поверх 200 літ лікарство на ріжні недомагання. Його приємно брати. В кожній аптиці, в трьох величинах. Дивіться за назвою "Gold Medal" на кожнім пуделку.

NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
ДВА ОФІСИ:
NORTH SIDE: 2157 W. Chicago Ave. Phone: Brunswick 7767 або 7768
SOUTH SIDE: 4954 So. Hermitage Ave. Phone: Hemlock 5500
CHICAGO, ILL.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

СТЕФАН І. ЄВУСЯК
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга чесна і дешева. Доставчується автомобілі на весіля, хрестини і другі оказії. Удавайтеся по свого!
ОФІСИ:
77 Morris St., Jersey City, N.J. Tel. Montgomery 1745
34 E. 25th St., Bayonne, N. J. Telephone 540